

Plaats: Middelburg
Datum: 20 december 2005
Kenmerk: RMW0512990
Afdeling: Milieuhygiëne
Globiscode: ZL065400223

GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZEELAND

Melding

Op 23 september 2005 hebben wij een melding in het kader van artikel 28 van de Wet bodembescherming ontvangen. De melding heeft betrekking op de bodemverontreiniging op de locatie Johan Frisostraat 11 te Kwadendamme, kadastraal bekend gemeente Borsele, sectie AK, nummers 1229 en 1345. Het betreft een oud geval van verontreiniging, dat wil zeggen dat deze verontreiniging is veroorzaakt voor 1 januari 1987. De melding is ingediend door Wematech Bodem Adviseurs B.V. te Roosendaal namens de heer W.H.C. Peeters te Lewedorp en bevat de volgende stukken:

- Nulfase/BSB-bodemonderzoek, SGS Eco Care te 's-Gravenpolder, december 1999, kenmerk EZ 857.560.
- Nader onderzoek, Wematech Bodem Adviseurs B.V. te Roosendaal, d.d. 12 december 2003, kenmerk HH031657.
- Grondwateronderzoek, Grond-, Gewas en Milieulaboratorium "Zeeuws-Vlaanderen" B.V. te Graauw, d.d. 31-01-2003.
- Saneringsplan, Wematech Bodem Adviseurs B.V. te Roosendaal, d.d. 17 augustus 2005, kenmerk GB050091.

De melding bevat voldoende gegevens om deze te kunnen beoordelen en een besluit te kunnen nemen.

Wetgeving

Op grond van artikel 29, eerste en tweede lid, van de Wet bodembescherming dienen wij uiterlijk binnen 15 weken na ontvangst van een melding en/of nader onderzoek in een beschikking vast te stellen of er sprake is van een geval van ernstige verontreiniging.

In geval van ernstige verontreiniging dienen wij, op grond van artikel 37, eerste lid van de Wet bodembescherming vast te stellen of er sprake is van urgentie om te saneren.

Ingevolge artikel 39, tweede lid, van de Wet bodembescherming dienen wij binnen 15 weken te besluiten of kan worden ingestemd met het saneringsplan. Met de uitvoering van het saneringsplan kan pas worden begonnen, nadat is ingestemd met dit plan.

Vorbereidingsprocedure

De Provinciale milieuverordening Zeeland bepaalt dat op bovengenoemde besluiten (vaststelling ernst en urgentie en instemming saneringsplan) de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, zoals opgenomen in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, van toepassing is. Dit betekent dat er eerst een ontwerpbesikking wordt opgesteld. Deze ontwerpbesikking en bijbehorende stukken worden voor een periode van zes weken ter inzage gelegd. Tijdens deze periode bestaat er voor belanghebbenden de mogelijkheid hun zienswijze mondeling of schriftelijk over de ontwerpbesikking en bijbehorende stukken aan ons kenbaar te maken.

De ontwerpbesikking en bijbehorende stukken hebben van 4 november tot en met 15 december 2005 ter inzage gelegen bij de Directie Ruimte, Milieu en Water en bij de gemeente Borsele.

Zienswijze

Naar aanleiding van de ontwerp-besikking zijn geen zienswijzen ontvangen.

Beschrijving locatie

De locatie bestaat uit een woonhuis en een schuur. Het betreft de percelen Johan Frisostraat 9 en 11. Het terrein is nagenoeg volledig verhard.

Op deze locatie heeft in de periode 1949 tot circa 1995 een bedrijf gezeten met opslag voor oud ijzer, kolen en olieproducten. Er zijn verschillende bodemonderzoeken uitgevoerd. Er is verontreiniging aanwezig. Het voornemen is om de bodemverontreiniging op korte termijn te saneren. Mogelijk komt er op huisnummer 9 nieuwe woningbouw.

Verontreinigingssituatie

In 1999 is door SGS EcoCare in het kader van de BSB (Bodemsanering in gebruik zijnde bedrijfsterreinen) een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. In 2003 is door het Grond-, Gewas en Milieulaboratorium "Zeeuws-Vlaanderen" B.V. een grondwateronderzoek uitgevoerd. In 2003 is door Wema-tech een nader bodemonderzoek uitgevoerd.

Uit de resultaten van de bodemonderzoeken blijkt dat de bodem van een groot deel van de percelen verontreinigd is met minerale olie en polycyclische aromaten. Voor beiden wordt de interventiewaarde overschreden. De verontreiniging met polycyclische aromaten is vooral buiten de bebouwing in de bovengrond aangetroffen. De verontreiniging met minerale olie is zintuiglijk plaatselijk tot circa drie meter diepte aanwezig. Tijdens het veldwerk is in vele boringen zintuiglijk een verontreiniging geconstateerd. De verontreiniging met olie zit rondom de petroleumtank en voormalige pomp. Daarnaast is bij de Sportweg een kleine vlek van olieverontreiniging aangetroffen.

Ter plaatse van de voormalige ondergrondse petroleumtank is het grondwater sterk verontreinigd met minerale olie en matig tot sterk verontreinigd met aromaten. De interventiewaarde voor minerale olie, xylenen en naftaleen wordt overschreden. Tijdens het veldwerk is in een (oude) peilbuis een drijfslag aangetroffen.

In het diepere grondwater (3-4 meter) is geen verontreiniging meer aangetroffen.

Aan de hand van de zintuiglijke waarnemingen en de analyseresultaten is de omvang van de chemische bodemverontreiniging op het perceel voldoende bepaald.

Ter plaatse van de woning is een klein tuintje aanwezig. In deze tuin is een omheining met asbest verdachte golfplaten aanwezig. Deze golfplaten zijn nog in redelijk goede staat. Er is geen bodemonderzoek uitgevoerd naar de mogelijke verontreiniging van de grond met asbest. In verband met de verkoop van het perceel is het wel gewenst dat er nog een bodemonderzoek naar asbest plaats gaat vinden.

Ernst van de verontreiniging.

De mate van bodemverontreiniging wordt bepaald aan de hand van vastgestelde normen (streef- en interventiewaarden). Deze normen zijn vastgelegd in de Circulaire streef- en interventiewaarden bodemsanering (Staatscourant 2000, nr. 39). Voor grondverontreiniging geldt dat sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging als het gemiddelde gehalte van tenminste één stof hoger is dan de interventiewaarde, in een bodemvolume van minimaal 25 m³. Voor grondwaterverontreiniging geldt hetzelfde, maar dan voor een bodemvolume van minimaal 100 m³.

Voor grond worden de interventiewaarden voor minerale olie en polycyclische aromaten overschreden in een bodemvolume van meer dan 25 m³;

en

voor grondwater wordt de interventiewaarde voor minerale olie overschreden in een bodemvolume van meer dan 100 m³.

Op grond van de concentraties en de omvang is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Op grond van de Wet bodembescherming is sprake van een saneringsnoodzaak.

Saneringsurgentie

Indien sprake is van een ernstige verontreiniging dient op grond van artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming te worden vastgesteld of de sanering urgent is. De urgentie om een geval van verontreiniging te saneren wordt bepaald conform bijlage 7 van de Circulaire saneringsregeling Wet bodembescherming beoordeling en afstemming (Staatscourant 1998, nr. 4).

De systematiek voor de beslissing of de sanering van een verontreiniging urgent dan wel niet-urgent is, gaat uit van de actuele risico's die de aanwezige bodemverontreiniging, gezien het huidig of toekomstig gebruik van de bodem, met zich meebrengt. Er wordt onderscheid gemaakt tussen actuele risico's voor de mens (humaan), actuele risico's voor plant of dier (ecosystemen) en actuele verspreidingsrisico's. De toetsing of sprake is van bovengenoemde risico's is gebaseerd op de Handleiding Urgentie van bodemsanering met als hulpmiddel het computerprogramma "Sanering Urgentie Systematiek (SUS)".

Op basis van bovenstaande toetsing blijkt voor deze locatie het volgende:

Door de aanwezigheid van een drijfslag is er sprake van de aanwezigheid van actuele verspreidingsrisico's. Voor het beoogde gebruik als wonen met tuin zal er mogelijk ook sprake zijn van actuele humane risico's. Dit is afhankelijk van de plaats van de woning en de tuin ten opzichte van de verontreiniging.

Er is geen sprake van de aanwezigheid van actuele ecologische risico's.

Op basis hiervan is de sanering van het geval van ernstige verontreiniging urgent. Er dient te worden bepaald op welk tijdstip met de sanering moet worden begonnen.

Saneringstijdstip

Artikel 37, tweede lid, van de Wet bodembescherming bepaalt dat, bij ernstige gevallen van verontreiniging waarvan sanering urgent is, een tijdstip voor aanvang van de sanering moet worden vastgesteld. In de Circulaire bepaling saneringstijdstip voor gevallen van ernstige bodemverontreiniging waarvoor sanering urgent is (Staatscourant 1997, nr. 47), is voor de tijdstipbepaling een systematiek beschreven die toegepast dient te worden. Deze systematiek is opgenomen in het eerder genoemde computerprogramma SUS. Voor het bepalen van het saneringstijdstip wordt in de meeste gevallen volstaan met dezelfde gegevens als voor het bepalen van de saneringsurgentie.

Op basis van milieuhygiënische criteria worden gevallen van ernstige bodemverontreiniging in twee categorieën ingedeeld:

1. Start sanering binnen 4 jaar na inwerkingtreding beschikking ernst en urgentie.
2. Start sanering voor 2015.

Het tijdstip waarvoor de sanering op deze locatie moet zijn gestart is op basis van het verspreidingsrisico voor het jaar 2015. Op grond van humane risico's moet er gesaneerd zijn voordat er nieuwbouw komt, hetgeen betekent dat deze locatie in categorie 1 valt.

Saneringsdoelstelling/Saneringsonderzoek/Saneringsplan

Beschrijving uitvoering saneringsplan

Voor de sanering van de verontreiniging is door Wematech een saneringsplan opgesteld. Het plan gaat uit van een multifunctionele saneringsdoelstelling, hetgeen betekent dat de bodem na sanering weer geschikt is voor iedere functie (voor bijvoorbeeld bedrijfsterrein of wonen met tuin).

Er is geen saneringsonderzoek uitgevoerd. Gelet op de saneringsdoelstelling, namelijk een volledige verwijdering van de verontreinigingen, kunnen wij met het niet uitvoeren van een saneringsonderzoek instemmen.

Beschrijving sanering

De op het perceel aanwezige verontreiniging wordt via ontgraving en onttrekking volledig gesaneerd. Voor aanvang van de sanering is met uitzondering van het woonhuis de aanwezige bebouwing gesloopt en de verharding verwijderd.

Grond

De met olie verontreinigde grond wordt aan de hand van zintuiglijke waarnemingen van de milieukundige begeleider ontgraven en afgevoerd naar een erkend verwerker. Na ontgraving worden monsters van de putbodem en putwanden genomen om na te gaan of er inderdaad voldoende is ontgraven. De terugsaneerwaarde ligt net boven de streefwaarde, maar valt nog wel in de range voor schone grond. De nog aanwezige met zand gevulde ondergrondse tank wordt ontgraven en afgevoerd naar een verschrotingsbedrijf.

Om zettingen bij het woonhuis te voorkomen wordt hier vaksgewijs in stroken ontgraven.

In de ontgravingsput wordt een drain aangebracht. De ontgravingsput wordt aangevuld met schone (mvr-)grond en schoon zand.

De met polycyclische aromaten verontreinigde grond wordt tot circa 50 cm diepte ontgraven. Wanneer er zintuiglijk nog verontreiniging aanwezig is wordt er op die plaatsen dieper gegraven. Na ontgraving worden er van de putbodem monsters genomen. De terugsaneerwaarde ligt net boven de streefwaarde, maar valt nog wel in de range voor schone grond.

De perceelsgrens wordt als grens voor de ontgraving gehanteerd. Aangezien er sprake is van een niet mobiele verontreiniging en van een oude verontreiniging is dit acceptabel.

Grondwater

Na uitvoering van de grondsanering zullen er via peilbuizen monsters van het grondwater worden genomen. Wanneer het grondwater nog verontreinigd is, wordt een grondwatersanering uitgevoerd. Dit gebeurt via het onttrekken van het grondwater via de aangelegde drain in de voormalige ontgravingsput. De voortgang wordt gemonitord. Na een half jaar wordt opnieuw de kwaliteit van het grondwater bepaald.

Aangezien de verontreiniging van het grondwater valt binnen die van de grond wordt overigens verwacht dat er geen grondwatersanering noodzakelijk is.

Ontgravinggrenzen

De perceelsgrens wordt als ontgravingsgrens gehanteerd.

Restverontreiniging en nazorg

Het is de bedoeling dat er op het perceel geen restverontreiniging achter blijft.

Bemaling

Voor de ontgraving van de verontreiniging onder de grondwaterstand is een bemaling noodzakelijk. Dit gebeurt via een bronnering en vacuümbemaling. Verwacht wordt dat de grondwaterstand een korte periode met een meter moet worden verlaagd. Vanwege de beperkte omvang en tijdsduur worden geen zettingen voor de gebouwen in de omgeving verwacht.

Het opgepompte grondwater wordt zonder intensieve zuivering geloosd op de riolering.

Milieukundige begeleiding

Tijdens de graafwerkzaamheden is er continu een milieukundige begeleider aanwezig. Deze persoon is onder andere verantwoordelijk voor het bijhouden van een logboek, het bepalen van de omvang van de verontreiniging, de monsterneming en het opstellen van een evaluatierapport

Verkeers- en veiligheidsmaatregelen

Aan de verkeersmaatregelen wordt in het saneringsplan geen aandacht besteed. Er wordt niet in de straat gegraven.

Voor aanvang van de sanering wordt een veiligheids- en gezondheidsplan opgesteld. Het basispakket aangevuld met 2T en 2F is van toepassing.

Bodemsaneringsverzekering

Er wordt vooralsnog geen bodemsaneringsverzekering afgesloten. Aangezien er grondwater wordt onttrokken en er gegraven wordt dichtbij de woning, is het aan te bevelen om deze verzekering wel af te sluiten.

Communicatie omwonenden

Het is verstandig om de omwonenden in te lichten over de werkzaamheden tijdens de bodemsanering.

Met het saneringsplan stemmen wij in behoudens de volgende afwijkingen:

- Er moet nog aandacht worden besteed aan de aanwezigheid van asbest in de voortuin.

Archeologisch onderzoek

In het Verdrag van Malta is onder meer bepaald dat een ieder die de bodem verstoort rekening dient te houden met een mogelijke archeologische waarde. Op dit moment heeft het Verdrag van Malta nog geen rechtskracht, omdat de Nederlandse wetgeving aan de eisen die dit Verdrag stelt, niet voldoet. Aanpassingswetgeving hiervoor is in voorbereiding.

Concreet betekent dit, dat het Verdrag van Malta op dit moment niet rechtens bindend is. Er wordt op gewezen dat de verplichtingen voortvloeiend uit het Verdrag van Malta gezien de vastgestelde urgentietermijn in deze beschikking, op het moment dat de sanering aanvangt wel rechtstreeks van toepassing kunnen zijn.

Hoewel het Verdrag van Malta op dit moment geen rechtskracht heeft, vindt onze provincie bescherming van het archeologisch erfgoed van groot belang. Daarom is vooruitlopend op het in werking treden van nationale wetgeving een cultuurconvenant met het rijk gesloten. Op grond hiervan adviseren wij de saneerder alvorens over te gaan tot de uitvoering van de sanering in ieder geval contact op te nemen met de provinciaal dan wel de gemeentelijk archeoloog.

Overige wet- en regelgeving

Wanneer voor de uitvoering van de sanering in het kader van andere wet- en regelgeving dan de Wet bodembescherming vergunningen dan wel meldingen zijn vereist, dient de saneerder deze zelf tijdig voor de uitvoering van de saneringswerkzaamheden te regelen. Wanneer zonder de vereiste vergunningen en meldingen in het kader van andere wet- en regelgeving wordt gesaneerd is dit voor risico van de saneerder.

Kadastrale registratie

Ingevolge artikel 55 van de Wet bodembescherming wordt een afschrift van dit besluit gestuurd aan het kantoor van de Dienst van het Kadaster en de Openbare Registers.

Daarmee wordt de aard van dit besluit bij de betrokken percelen in de kadastrale registratie vermeld. Het geval van verontreiniging bevindt zich op een gedeelte van de percelen kadastraal bekend gemeente Borsele, sectie AK, nummers 1229 en 1345. Deze percelen worden geregistreerd. Bij dit besluit is een kadastrale kaart gevoegd waarop betrokken percelen zijn aangegeven.

Bij een ernstig geval van grondverontreiniging wordt op de kadastrale kaart de verontreiniging boven de interventiewaardecontour gearceerd. Arcering vindt plaats op beide percelen.

Het besluit zal bij de betreffende percelen in de kadastrale registratie worden geregistreerd onder de code WBD (d.w.z. het besluit betreft een gedeelte van het perceel).

Evaluatierapport

Overeenkomstig artikel 6.3b van de Provinciale Milieuverordening Zeeland dient uiterlijk 13 weken na beëindiging van de saneringswerkzaamheden een evaluatierapport in drievoud bij ons te worden ingediend. Er wordt afzonderlijk gerapporteerd over de grondsanering en de grondwatersanering indien de grondwatersanering op een later tijdstip wordt beëindigd dan de grondsanering. In een voorschrift behorende bij dit besluit is aangegeven wat in het evaluatierapport minimaal dient te worden opgenomen, zodat wij op een juiste wijze kunnen beoordelen of de sanering goed is uitgevoerd.

Tenaamstelling besluit

Het besluit waarbij voor een bepaald grondgebied de ernst van een verontreiniging en de urgentie om te saneren wordt vastgesteld geldt voor een bepaald grondgebied. Dit besluit heeft een zaakgebonden karakter. Dit betekent dat het besluit niet gericht is tot een bepaald persoon. Het besluit tot instemming met het saneringsplan is wel gericht tot een bepaald persoon en heeft dus een persoonsgebonden karakter. Dit betekent dat degene, die heeft gemeld dat op een perceel wordt gesaneerd, verantwoordelijk is voor de uitvoering van de sanering en de zorg na sanering. Dit blijft de melder ook indien het perceel aan een derde wordt overgedragen. Wil de melder ook de verantwoordelijkheid voor de sanering aan een derde overdragen dan dient de provincie daarmee in te stemmen. De beschikking waarmee wordt ingestemd met het saneringsplan dient dan gedeeltelijk te worden gewijzigd. Daartoe dient de melder een verzoek in te dienen.

Rechtsbescherming

Tegen dit besluit kan door belanghebbenden schriftelijk beroep worden ingesteld. Beroep kan alleen worden ingesteld wanneer u een zienswijze tegen de ontwerpbeschikking naar voren heeft gebracht, tenzij u redelijkerwijs niet verweten kan worden dat u tegen de ontwerpbeschikking geen zienswijzen heeft gebracht. Het beroepschrift dient te worden gericht aan:

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA 's-GRAVENHAGE.

In het beroepschrift dient tenminste opgenomen te worden:

- naam
- adres
- datum
- tegen welk besluit beroep wordt ingesteld
- waarom beroep wordt ingesteld
- handtekening.

Het beroepschrift moet binnen zes weken vanaf de dag na de dag waarop de beschikking ter inzage is gelegd, ingediend te worden. Indien overwogen wordt beroep in te stellen, kan desgewenst een informatiefolder worden toegezonden (telefoonnummer 0118-631700)

Gedurende de behandeling van een beroepschrift kan op grond van artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht, juncto artikel 36 van de Wet op de Raad van State, een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening worden ingediend. Dit verzoek moet worden gericht aan de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage.

Inwerking treden besluit

Dit besluit treedt in werking als de beroepstermijn (zes weken) is verstreken, tenzij binnen die termijn een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan. In dat geval treedt het besluit niet in werking, voordat op dat verzoek is beslist.

B E S L U I T

Ernst van het geval van verontreiniging

- de verontreiniging van de bodem op de locatie Johan Frisostraat 9-11 te Kwadendamme (kadastraal bekend gemeente Borsele, sectie AK, nummers 1229 en 1345) is een ernstig geval van verontreiniging.

Urgentie van het geval van ernstige verontreiniging

- de sanering van de verontreiniging is urgent.
- met de sanering dient uiterlijk binnen vier jaar na inwerkingtreding van deze beschikking te worden begonnen.

Saneringsplan

- Met het saneringsplan (opgesteld door Wematech bodemadviseurs B.V. te Roosendaal, 17 augustus 2005) van de heer W.H.C. Peeters wordt ingestemd.

Aan het besluit worden de volgende voorschriften verbonden:

V O O R S C H R I F T E N

1. Bij de uitvoering van de grondsanering is te allen tijde op het werk een milieukundig begeleider aanwezig. Tijdens de uitvoering van de grondwatersanering is de milieukundig begeleider te allen tijde telefonisch bereikbaar.
2. 1. Op de saneringslocatie is een logboek aanwezig. Het logboek bevat in ieder geval het volgende:
 - saneringsplan en beschikking instemming saneringsplan
 - datum van aan- en afvoer grond en hoeveelheden, herkomst respectievelijk bestemming van de grond
 - analyseresultaten van bemonsteringen
 - 2. het logboek ligt te allen tijde ter inzage voor de toezichthoudend ambtenaar bodemsanering.
3. Conform artikel 6.3a van de Provinciale Milieu Verordening moet de start van de sanering respectievelijk de grondwatersanering worden gemeld. Deze melding dient plaats te vinden door middel van het meldingenformulier start sanering en bevat in ieder geval de volgende gegevens:
 - planning uitvoering sanering (inclusief aanvangsdatum en einddatum grond- en/of grondwatersanering);
 - de naam en adres van de verwerker van de verontreinigde grond;
 - naam, adres en telefoonnummer van de uitvoerend aannemer;
 - naam, adres en telefoonnummer milieukundig begeleider;
 - wijzigingen en afwijkingen van het saneringsplan.
4. Conform artikel 6.3b van de Provinciale Milieuverordening Zeeland moet uiterlijk 13 weken na beëindiging van de saneringswerkzaamheden een evaluatierapport in drievoud worden ingediend. Bij het evaluatierapport dient het evaluatieformulier bodemsanering te worden gevoegd. Het evaluatierapport dient tenminste de volgende gegevens te bevatten:
 - overzicht verrichte werkzaamheden
 - afwijkingen van het saneringsplan
 - analyseresultaten van de verrichte bemonsteringen
 - datum van aan- en afvoer grond en hoeveelheden, herkomst respectievelijk bestemming van de grond.
5. In verband met de asbest-cement platen in de voortuin moet er hier een bodemonderzoek naar de aanwezigheid van asbest in de grond worden uitgevoerd.

Gedeputeerde staten
namens dezen,

ing. I. Jansen,
hoofd Afdeling Milieuhygiëne.